Handlingsplan

2026-09-23

Diarienummer: 26AFN166

Handläggare:
Göran Herdin
026-17 24 12
goran.herdin@gavle.se

Nämnd:
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Gävle kommuns handlingsplan för uppsökande insatser i och med skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi)

Bakgrund och syfte

Riksdagen har beslutat om nya regler för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi). Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2026. En av de viktigare förändringarna är att rätten till studier i sfi gäller i tre år från det att eleven tas emot till utbildning med möjlighet till förlängning utifrån särskilda skäl, sex månader i taget. I samband med de nya reglerna är kommunen skyldig att upprätta en handlingsplan för insatser som ska nå personer med rätt till sfi. Nedan handlingsplan har tagits fram i enlighet med skollagen (2010:800) i dess lydelse från 1 januari 2026 samt regeringens proposition *Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi)* (prop. 2025/26:10).

Syftet med handlingsplanen är att nå personer som har rätt till sfi men som av olika skäl inte deltar i utbildningen. Den ska motivera till sfi-studier samt tydliggöra förutsättningar och tidsramar. Treårsregeln innebär att en elev har rätt att delta i sfi under totalt tre år från den tidpunkt då hen första gången togs emot till utbildningen. Tiden löper oavsett om eleven gör uppehåll eller avbrott. Ingen elev ska riskera att gå miste om sin återstående sfi-tid på grund av bristande information eller stöd. En elev behöver förstå konsekvenserna av att avbryta sina studier. Handlingsplanen ska således bidra till att studier påbörjas och genomförs inom den tidsram som lagen anger.

Målgrupp

Handlingsplanen riktar sig till:

- personer bosatta i kommunen med rätt till sfi enligt skollagen (2010:800, 20 kap. 31 och 32 §§) som ännu inte påbörjat studier,
- personer som tidigare deltagit i sfi utan att ha uppnått godkänt betyg,
- personer som gjort avbrott i sina sfi-studier och som fortfarande befinner sig inom rätten att delta i utbildningen,
- samhällsaktörer som möter målgruppen.

Uppsökande insatser för kommunikation och information

Vuxenutbildningen ska särskilt säkerställa att:

- målgruppen identifieras och nås i rätt tid, baserat på nationella och lokala analyser
- information om sfi, rättigheter och treårsregeln är tydlig, korrekt och målgruppsanpassad, och når personer i målgruppen
- uppsökande och motiverande insatser utvecklas inom ordinarie arbetssätt
- bedömning, mottagande och individuell studieplan sker likvärdigt och rättssäkert
- insatser genomförs som stärker motivation, deltagande och övergångar till studier

Verksamheten sfi tar regelbundet fram listor över personer som tidigare varit inskrivna i sfi i kommunen som saknar godkänt betyg i avslutad kurs och som inte längre är aktiva elever. Dessa listor används för riktade informations- och motivationsinsatser inom ramen för gällande regler om behandling av personuppgifter. Syftet är att aktivt nå tidigare deltagare som fortfarande befinner sig inom sin rätt till sfi-studier.

I detta arbete behöver även insatser göras mot Arbetsmarknad och stöd (Arbos) och Arbetsförmedlingen (AF) för att:

- uppmärksamma personer som inte deltar i sfi,
- informera om möjligheten att återuppta studier,
- tydliggöra de nya reglerna om begränsad studietid.

Personer som tidigare studerat sfi utan att nå betyg informeras om möjligheten att återuppta sina studier, om den lagstadgade treårsgränsen samt om sista datum för återgång till sfi för personer som påbörjade sina studier före lagens ikraftträdande,

vilket är den 31 december 2028. Informationen kan ges via brev, digital kontakt eller vid personliga möten, beroende på vilka kontaktuppgifter som finns tillgängliga.

Lärare informerar sina elever om konsekvenserna av avbrott när sådana sker samt delar ut information från Skolverket om de nya reglerna till elever både på lätt svenska och på de språk som informationen finns på.

Studie- och yrkesvägledare deltar i informationsinsatser, exempelvis inom ramen för stadsdelslyft samt genom samverkansaktiviteter med föreningar och andra lokala aktörer. Informationsinsatserna har fokus på rätten till sfi, studietidens begränsning samt betydelsen av att påbörja eller återuppta studier i tid.

Övriga insatser för kommunikation och information

Innehållet på Gävle kommuns hemsida uppdateras löpande för att innehålla aktuell information om lagändringarna samt vara lätt att hitta och förstå för målgruppen. Det ska finnas tydlig information om treårsgränsen och om dess syfte.

En ny, tydlig och lättillgänglig informationsbroschyr om sfi i Gävle kommun tas fram. Verksamheten ansvarar för broschyrens innehåll och andra stödjer med den grafiska formgivningen. Broschyren distribueras till platser där personer i målgruppen befinner sig. Informationen riktar sig särskilt till personer som behöver återgå i studier samt till personer som ännu inte har påbörjat sfi trots att de har rätt till utbildningen. Informationen ska så långt som möjligt utformas på ett språk och i en form som är tillgänglig för målgruppen.

Övergripande ansvar

Vuxenutbildningen och rektorerna för sfi ansvarar för att:

- handlingsplanen är känd inom verksamheten och hos berörda samverkansparter,
- insatserna genomförs och följs upp,
- handlingsplanen revideras vid behov.

Studie- och yrkesvägledare (SYV), administrativ personal, lärare och övrig berörd personal medverkar i genomförandet av insatserna.

Uppföljning, utvärdering och revidering

Handlingsplanen och utförandet av den följs upp årligen. Vid behov justeras insatserna utifrån förändringar i lagstiftning, lokala behov samt de erfarenheter som framkommer vid genomförandet.